

Talousvaliokunnan mietintö 3/1996 vp

Hallituksen esitys sähköturvallisuuslaiksi

Eduskunta on lähettänyt 29 päivänä helmikuuta 1996 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 4/1996 vp sähköturvallisuuslaiksi.

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Pertti Lindberg kauppa- ja teollisuusministeriöstä, toimialajohtaja Veli-Pekka Nurmi turvatekniikan keskukselta, tekninen johtaja Sinikka Hieta-Wilkman Suomen Sähköurakoitsijaliitosta, jaostosihteeri Erkki Mäkinen Sähköalojen Ammattiliitosta, verkostoyksikön johtaja Otso Kuusisto Suomen Sähkölaitosyhdistyksestä, neuvotteleva sähkösuunnittelija Martti Mattila Neuvottelevat Sähkösuunnittelijat ry:stä ja kehittämispäällikkö Sinikka Turunen Suomen Kuluttajaliitosta.

Hallituksen esitys

Sähköturvallisuuslaissa pyritään rajaamaan soveltamisala selkeämmin ja joustavammin kuin voimassa olevassa sähkölaissa. Ehdotuksen tavoitteena on organisoida tekninen tarkastustoiminta uudelleen siten, että tekniset tarkastus- ja testaustehtävät erotetaan viranomaistehtävistä. Sähköturvallisuuden valvonta- ja muut viranomaistehtävät kuuluvat turvatekniikan keskukselle. Tekniset tarkastustehtävät vapautetaan kilpailulle. Näissä tehtävissä toimivilta edellytetään asetettuja pätevyys- ja muita vaatimuksia.

Sähkölaitteiden tarkastusmenettelyt ja niiden markkinavalvonta säilyvät ennallaan. Myös sähköurakoinnin valvonta säilyy käytännössä lähes ennallaan, mutta varsinainen lupamenettely korvataan ilmoitusmenettelyllä.

Sähkölaitteistojen turvallisuuden varmentamisessa on tavoitteena korostaa laitteiston rakentajan vastuuta sekä vähentää tarkastuksia, jos turvallisuudesta voidaan muuten huolehtia.

Laissa säädetään sähköturvallisuudesta yleisellä tasolla. Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa vaaran tai häiriön välttämiseksi tarkempia

määräyksiä ja turvatekniikan keskus niihin liittyviä soveltamisohjeita. Yksityiskohtaisten sitovien normien anto siirretään valvontaviranomaiselta ministeriölle.

Lakia sovelletaan laitteisiin ja laitteistoihin, joita käytetään sähköä tuottamisessa, siirrossa, jakelussa tai käytössä ja joiden sähköisistä tai sähkömagneettisista ominaisuuksista voi aiheutua vahingonvaara tai häiriöitä.

Sähköalan töitä saa tehdä laissa säädetyillä ehdoilla. Sähköalan töissä olevilta henkilöiltä vaadittavan kelpoisuuden arvioi ja pätevyystodistuksen antaa kauppa- ja teollisuusministeriön nimeämä arviointilaitos.

Sähköalan töistä on valvontaa varten tehtävä ilmoitus sähköturvallisuusviranomaiselle. Sähkösuunnittelusta ei kuitenkaan enää edellytetäisi ilmoitusta.

Sähkölaitteilta ei vaadita pakollista ennakkotarkastusta. Sähkölaitteiden myyjien on kuitenkin vaadittaessa osoitettava kaupan pidettävien laitteiden vaatimustenmukaisuus, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö toisin määrää. Ministeriö voi määrätä, että sähkölaitteen valmistajan tai maahantuojan on tehtävä ilmoitus toiminnastaan sähköturvallisuusviranomaiselle. Ministeriö voi vahvistaa myös merkkejä, joita käyttäen laitteen valmistaja voi vakuuttaa laitteen täyttävän vaatimukset.

Sähkölaitteisto saadaan ottaa käyttöön vasta, kun käyttöönottotarkastuksessa on selvitetty, että siitä ei aiheudu vaaraa tai häiriötä. Käyttöön otetusta sähkölaitteistosta on ministeriön määräämissä tapauksissa tehtävä ilmoitus sähköturvallisuusviranomaiselle tai sille jakeluverkon haltijalle, jonka vastuualueella sähkölaitteisto sijaitsee.

Sähkölaitteiston rakentajan tulee huolehtia sähkölaitteiston käyttöönottotarkastuksesta, varmennustarkastuksesta ja ilmoituksen tekemisestä sähköturvallisuusviranomaiselle tai jakeluverkon haltijalle. Ministeriö voi määrätä, että tietynlaiset sähkölaitteistot on tarkastettava määrääjoin ja huollettava määrävälein.

Vahinkoa aiheuttaneen sähkölaitteen tai -laitteiston haltija on vastuussa vahingosta tuottamuksesta riippumatta. Sähköturvallisuuslaki ei rajoita vahinkoa kärsineen oikeutta korvaukseen sähkövahingosta sopimuksen perusteella tai muun lain nojalla.

Laissa säännellään myös sähkölaitteiston toiselle sähkölaitteistolle aiheuttamasta vaarasta tai häiriöstä. Pääsääntöisesti myöhemmin rakennetun laitteiston omistajan on tehtävä häiriön ja vaaran poistamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Lisäksi laissa on muutoksenhaku- ja rangaitussäännökset.

Valiokunnan kannanotot

Huhtikuun 1 päivänä 1996 on tullut voimaan asetus eräiden sähkölain mukaisten tehtävien siirtämisestä turvatekniikan keskukselle (163/96) ja asetus Sähkötarkastuskeskuksesta annetun asetuksen kumoamisesta (164/96). Asetukset liittyvät Sähkötarkastuskeskukselle kuuluneiden viranomaistehtävien uudelleenorganisointiin turvatekniikan keskukselle.

Asetusten antamisen johdosta sähköturvallisuuslakiehdotuksen siirtymäsäännösten 59 §:n 1 momentti ja 60 §:n 1 momentti, jotka koskevat Sähkötarkastuskeskuksen tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä hallitukselle sekä Sähkötarkastuskeskuksessa vireillä olleiden lupa- ja ilmoitusasioiden siirtoa sähkö-

turvallisuusviranomaisen käsiteltäväksi, ovat käyneet tarpeettomiksi. Samasta syystä ehdotetaan, että lakiehdotuksen 60 §:n 2 momentin alussa mainitun Sähkötarkastuskeskuksen tilalle muutetaan sähköturvallisuusviranomainen.

Valiokunta ehdottaa, että muilta osin lakiehdotus hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisena.

Lain tavoitteena on määritellä sähköturvallisuuden yleinen taso ja antaa valvontaviranomaiselle riittävät keinot, jotta sähköturvallisuuden taso ei alene.

Valvontaviranomaisen tulee käyttää laissa säädettyjä keinoja sähköturvallisuuden säilyttämiseksi korkealla tasolla. Erityisesti kuluttajan, joka ei ole sähköalan ammattilainen, on voitava luottaa siihen, että sähkölaite tai -laitteisto on tehty turvallisuusvaatimusten mukaisesti.

Kun yhteismarkkinoilla olevat tuotteet saavat liikkua markkina-alueella vapaasti, korostuu erityisesti valmistajan vastuu sähkölaitteen vaatimustenmukaisuudesta ja sen osoittaminen kuluttajille. Valmistajan vastuun ohella on kuluttajansuojan kannalta oleellista tehokas markkinavalvonta. Kuluttajan tulee saada hankintapäätöstään tehdessään riittävää ja oikeaa informaatiota sähkölaitteen vaatimustenmukaisuudesta.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Sähköturvallisuuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1—4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 luku

Sähköturvallisuuden taso

5—7 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 luku

Sähköalan työt

8—12 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku

Sähkölaitteiden turvallisuuden varmentaminen

13—15 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 luku	10 luku
Sähkölaitteistojen käyttöönotto ja käyttö	Voimaantulo ja siirtymäsäännökset
16—24 § (Kuten hallituksen esityksessä)	58 § (Kuten hallituksen esityksessä)
6 luku	
Valvonta	59 §
25—37 § (Kuten hallituksen esityksessä)	(1 mom. <i>poist.</i>) (1—3 mom. kuten 2—4 mom. hallituksen esityksessä)
7 luku	60 §
Vahinko ja haitta	(1 mom. <i>poist.</i>)
38—52 § (Kuten hallituksen esityksessä)	<i>Sähköturvallisuusviranomaiselle</i> sähkölain nojalla toimitetut sähkölaitteistojen käyttöönottoilmoitukset on sähköturvallisuusviranomaisen käsiteltävä toimeksiantoina tehdä tässä laissa tarkoitettu varmennustarkastus siten kuin ministeriö tarkemmin määrää. Vastaavasti sähkölaisia tarkoitettulle sähkölaitokselle toimitetut sähkölaitteistojen käyttöönottoilmoitukset on sähkölaitoksen käsiteltävä toimeksiantoina tehdä tässä laissa tarkoitettu varmennustarkastus siten kuin ministeriö tarkemmin määrää. Näistä varmennustarkastuksista saa periä enintään käyttöönottoilmoitusta tehtäessä voimassa olleen maksuasetuksen mukaisen maksun.
8 luku	
Muutoksenhaku	
53 § (Kuten hallituksen esityksessä)	
9 luku	
Erinäiset säännökset	
54—57 § (Kuten hallituksen esityksessä)	61—64 § (Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 12 päivänä huhtikuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Tuulikki Hämmäläinen /sd, varapuheenjohtaja Seppo Kääriäinen /kesk, jäsenet Matti Aura /kok, Arto Bryggare /sd, Mikko Immonen /vas, Martti Korhonen

/vas, Riitta Korhonen /kok, Pekka Kuosmanen /kok, Leena Luhtanen /sd, Kirsi Piha /kok, Vuokko Rehn /kesk, Ola Rosendahl /r, Mauri Salo /kesk, Sakari Smeds /skl ja Osmo Soininvaara /vihr.

